

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

cegbosanske županije (daljnem tekstu: Županija), način ostvarivanja ušteta na plaćama i naknadama izvanproračunskih fondova, direkcija za ceste, te način ostvarivanja ušteta tekućih potpora i ostalih tekućih rashoda.

Članak 2.

Ukupna mjesečna masa sredstava u Proračunu HBŽ iz članka 1. ovoga Zakona predviđena za plaće, naknade koje nemaju karakter plaća, tekuće potpore i ostale tekuće rashode iznosit će 10% manje od ukupne mase iz mjeseca prosinca 2008. godine.

Članak 3.

Uštete po temelju plaća i naknada koje nemaju karakter plaća regulirat će se odredbama Aneksa kolektivnih ugovora grana i djelatnosti.

Uštete po temeljima iz stavka 1. ovog članka obvezno će obuhvatiti i uštete po temelju plaća i naknada koje nemaju karakter plaća regulirane zakonima uredbama odlukama i drugim aktima Županije, a odnose se na primanja dužnosnika i nositelja dužnosti u institucijama Županije, izvanproračunskim fondovima i institucijama čiji je osnivač Županija (direkcije, agencije, društva, povjerenstva i sl.)

Članak 4.

Isplate naknada za rad u svim povjerenstvima mogu iznositi, mjesečno maksimalno u visini sredstava za te naknade isplaćene za prosinac 2008. godine, umanjene za 50%.

Naknade za rad po ugovoru o djelu mogu iznositi maksimalno u visini isplaćenih za prosinac 2008. godine, umanjениh za 50%, osim u oblasti prosvjete gdje mogu mjesečno iznositi u visini sredstava za te naknade isplaćene za prosinac 2008. godine, umanjene za 10%.

Sredstva namijenjena za isplatu naknada za korištenje godišnjeg odmora regresa, mogu iznositi 50% prosječne plaće isplaćene u Federaciji BiH, prema posljednjem objavljenom podatku Federalnog zavoda za statistiku.

Naknade za prijevoz na posao i s posla mogu iznositi do visine sredstava za te naknade isplaćene za prosinac 2008. godine, umanjene za 10%.

Članak 5.

Visina tekuće potpore za civilne žrtve rata koja se isplaćuje iz Proračuna Županije iznosit će

mjesečno u visini sredstava za te naknade isplaćene za prosinac 2008. godine, umanjene za 10%.

Članak 6.

Rashodi za ostalu tekuću potrošnju - transferi neprofitnim organizacijama, ostali transferi, kapitalne potpore pojedincima smanjuju se do razine utvrđene Stand by aranžmanom.

Članak 7.

Odredbe zakona i drugih propisa kojima je uređena materija iz ovoga Zakona, uskladit će se s odredbama ovoga Zakona u roku od 120 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 8.

Ovaj Zakon stupa na snagu narednoga dana od dana objave u "Narodnim novinama Hercegbosanske županije".

Odredbe ovoga Zakona koje se odnose na uštete po osnovi plaća i naknada koje nemaju karakter plaća primjenjivat će se od 1. srpnja fiskalne 2009. godine.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Hercegbosanska županija
SKUPŠTINA
Broj: 01-02-48.2/09
Tomislavgrad, 13. 11. 2009. godine

Predsjednik Skupštine
Drago Stanić v.r.

***

Na temelju članka III.4.b) Ustava Federacije BiH, članka 15. stavka 1. točka d). Ustava Hercegbosanske županije te članka 98. Poslovnika Skupštine Hercegbosanske županije, Skupština Hercegbosanske županije na sjednici od 10. 11. 2009. donosi

ZAKON**o visokom obrazovanju****I. OPĆE ODREDBE****Članak 1.**

Ovim zakonom uređuje se sustav, uvjeti i način obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

financiranje, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje ove djelatnosti na području Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: Županija).

Članak 2.

(1) U svrhu reforme visokog obrazovanja, ovaj Zakon ustanovljava temeljna načela i standarde za stjecanje visokog obrazovanja u Županiji i u visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač ili suosnivač Županija, a sjedište im je izvan Županije, sukladno relevantnim odredbama Europske konvencije o zaštiti ljudskih prava i temeljnih sloboda (ETS No. 5, 1950) i njezinih protokola, Komiteta ministara Vijeća Europe o priznavanju i ocjeni kvalitete privatnih visokoškolskih ustanova - R(97)1, Preporuci o pristupu visokom obrazovanju R(98)3 i Preporuci o istraživačkoj zadaći sveučilišta - R(2000)8 te drugim relevantnim načelima međunarodno priznatih pravnih instrumenata, čija je država ugovornica i Bosna i Hercegovina, te sukladno Konvenciji Vijeća Europe/UNESCO-a o priznavanju kvalifikacija u visokom obrazovanju u europskoj regiji (ETS No.165, 1997).

(2) Županija prihvaća europske strateške ciljeve u području visokog obrazovanja, izražene u Deklaraciji europskih ministara visokog obrazovanja iz Bologne (1999), kao i kasniji razvoj ove koncepcije.

(3) Djelatnost visokog obrazovanja je od posebnog društvenog interesa za Županiju i dio je međunarodnog, a posebno europskog, obrazovnog, znanstvenog, odnosno umjetničkog prostora.

Članak 3.

Ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) ustanovljavati, razvijati, štiti i prenositi znanje i sposobnosti kroz nastavu i znanstvenoistraživački rad i time doprinosti razvoju sposobnosti pojedinca i društva;
- b) pružiti mogućnost građanima da, u skladu s propisima, pod jednakim uvjetima, uživaju korist visokog obrazovanja cijeli život;
- c) razvoj znanosti i unaprjeđivanje umjetničkog stvaralaštva.

Članak 4.

Djelatnost visokog obrazovanja se temelji na sljedećim načelima:

- a) akademskim slobodama, akademskoj samoupravi i autonomiji visokoškolske ustanove;
- b) jedinstvu nastave i znanstvenoistraživačkog, odnosno umjetničkog stvaralaštva;

- c) otvorenosti visokoškolske ustanove prema javnosti, građanima i lokalnoj zajednici;
- d) uvažavanju europskih humanističkih i demokratskih vrijednosti te usklađivanju s europskim sustavom visokog obrazovanja;
- e) poštivanju ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih oblika diskriminacije;
- f) interakciji s društvenom zajednicom i obvezi visokoškolske ustanove da razviju društvenu odgovornost studenata i drugih članova akademske zajednice;
- g) sudjelovanju studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u svezi s pitanjima koja su od značaja za kvalitetu nastave;
- h) ravnopravnosti visokoškolskih ustanova bez obzira na oblik vlasništva, odnosno na to tko je osnivač;
- i) afirmiranju konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvalitete i efikasnosti visokoškolskog sustava;
- j) osiguranju kvalitete i efikasnosti studiranja i
- k) konceptu cjeloživotnog obrazovanja.

Članak 5.

(1) Visokoškolske ustanove uživaju slobodu u nastavnom i znanstvenoistraživačkom radu i umjetničkom stvaralaštvu unutar svojih licencijskih, bez miješanja tijela javne vlasti, uključujući slobodu objavljivanja i javnog predstavljanja znanstvenih rezultata i umjetničkih dostignuća, kao i slobodu međusobne suradnje i udruživanja, u skladu s važećim propisima.

(2) Posebnim će se zakonom regulirati pitanja znanstvenoistraživačkog rada, koji će se donijeti najkasnije godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona.

Članak 6.

Visokoškolske ustanove imaju pravo:

- a) izabrati svoja upravna i rukovodna tijela i odrediti im mandat;
- b) urediti svoje strukture i aktivnosti sukladno osnivačkom aktu, Zakonu o visokom obrazovanju i svom statutu;
- c) izabrati nastavno i suradničko osoblje;
- d) primati studente i odrediti im metode nastave i provjere znanja studenata;
- e) samostalno razvijati i primjenjivati nastavne planove i programe, i istraživačke projekte;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- f) u skladu s nastavnim programom i standardima izabrati predmete koji će se predavati;
- g) na sveučilištima dodjeljivati znanstveno-nastavna, nastavna i suradnička zvanja,
- h) zapošljavati osoblje,
- i) odrediti za službeni jezik, ili službene jezike, jedan ili više jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini.

Članak 7.

(1) Prostor visokoškolske ustanove je nepovrediv i u njega ne mogu ulaziti pripadnici policije i drugih tijela za gonjenje i sprječavanje kaznenih djela bez dozvole rektora, ravnatelja/dekana visoke škole ili osoba koje su oni ovlastili.

(2) Izuzetno od stavka (1) ovog članka, s ciljem sprječavanja kaznenog djela ili zaustavljanja izvršenja kaznenog djela mogu se poduzimati neophodne mjere, s tim da se o poduzetim radnjama odmah obavijesti uprava visokoškolske ustanove.

(1) Visokoškolska ustanova organizira i izvodi studije, odnosno pojedine dijelove studija, kao i izradu i obranu završnog, diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu ili na jednom od druga dva jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, a može i na više jezika konstitutivnih naroda u Bosni i Hercegovini, što se utvrđuje statutom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova može organizirati i izvoditi studije, odnosno pojedine dijelove studija, kao i izradu i obranu završnog, diplomskog i magistarskog rada i doktorske disertacije na stranom jeziku što se određuje statutom visokoškolske ustanove uz prethodnu suglasnost Ministarstva znanosti, prosvjete, kulture i športa Hercegbosanske županije (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo).

Članak 9.

(1) Pravo na visoko obrazovanje imaju sve osobe koje su završile četverogodišnju srednju školu u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu BiH) kao i učenici koji su završili srednju školu u inozemstvu.

(2) Učenici koji su srednju školu završili u inozemstvu dokaz o završenoj školi, svjedodžbu ili diplomu podnose visokoškolskoj ustanovi, a koja je prethodno nostrificirana u nadležnoj instituciji. Bit će priznata svjedodžba ili diploma koja pokazuje razinu obrazovanja koja se u osnovi ne razlikuje od obrazovanja u BiH i koja nositelju

daje pravo prijaviti se na sveučilište ili polagati prijamni ispit na sveučilištu u danoj stranoj zemlji.

(3) Izuzetno, pod uvjetima određenim statutom visokoškolske ustanove, pravo na visoko obrazovanje ima i osoba bez stečenog srednjeg obrazovanja koja se prijavljuje za upis na studijske programe iz umjetničkih područja.

(4) Ustanova će osigurati pristup studiju stranim državljanima i osobama bez državljanstva u skladu s načelima u Europskoj zoni visokog obrazovanja, osiguravajući studij pod istim uvjetima kao i državljanima BiH potičući mobilnost studenata i nastavnika.

II. VISOKOŠKOLSKE USTANOVE**Članak 10.**

(1) Djelatnost visokog obrazovanja obavljaju sveučilišta i visoke škole.

(2) Sveučilište je visokoškolska ustanova koja se bavi znanstveno-nastavnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stupnjeve sva tri ciklusa, s ciljevima koji uključuju unaprjeđenje znanja, misli i školstva u BiH, obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj BiH, promoviranje demokratskog građanskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada 1 koja realizira najmanje pet različitih studijskih programa iz barem tri znanstvena područja - prirodne znanosti, tehničke znanosti, društvene znanosti, biomedicina i zdravstvo, biotehničke i humanističke znanosti.

(3) Izuzetno od stavka (1) ovog članka sveučilište u polju umjetnosti može se osnovati ako ima sve tri razine studija iz najmanje tri područja umjetnosti.

(4) Visoka škola je visokoškolska ustanova koja je akreditirana za davanje diploma i stupnja prvog ciklusa, s ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj BiH i promociju demokratskog građanskog društva, te postizanje visokih standarda nastave i učenja i koja realizira najmanje jedan studijski program iz jednog znanstvenog područja i ispunjava druge uvjete u skladu sa zakonom.

Članak 11.

(1) Rad visokoškolske ustanove je javan.

(2) Na visoko školskoj ustanovi nije dopušteno političko, stranačko ili vjersko organiziranje.

Članak 12.

(1) Visokoškolska ustanova, bilo sveučilište ili visoka škola, ima puni pravni subjektivitet u svezi s onim pitanjima koja su predmetom ovoga Zakona, uključujući i ovlasti za:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- a) raspolaganje i upravljanje zemljištem i zgradama koje su u njezinom vlasništvu, sukladno primjenjivim zakonima;
- b) primanje i upravljanje sredstvima iz bilo kojeg zakonitog izvora;
- c) određivanje i ubiranje školarine i drugih naknada sukladno zakonu;
- d) upošljavanje osoblja;
- e) sklapanje ugovora za robe i usluge;
- f) ustrojavanje pravnih odnosa sa studentima;
- g) osnivanje komercijalnih poduzeća za obrazovne i istraživačke svrhe;
- h) sklapanje sporazuma s drugim visoko školskim institucijama u BiH i inozemstvu;
- i) sklapanje ugovornih odnosa s gospodarskim subjektima o javno-privatnom partnerstvu;
- j) druge ovlasti nužne za učinkovito obavljanje svojih dužnosti.

(2) Sva novčana sredstva dobivena iz proračuna, vlastiti prihodi, naplaćene školarine i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i troše se sukladno zakonu, statutu i usvojenom financijskom planu.

(3) Visokoškolska ustanova ne može raspolagati nekretninama u državnom vlasništvu bez suglasnosti Upravnog vijeća.

(4) Imovina visokoškolske ustanove stečena poklonom i oporukom je vlasništvo visokoškolske ustanove koja je tu imovinu stekla.

(5) Visokoškolska ustanova samostalno upravlja fondacijama odnosno fondovima i zadužbinama koji su joj povjereni u skladu sa zakonom.

Članak 13.

Na osnivanje i rad visokoškolskih ustanova primjenjuje se Zakon o ustanovama, ako ovim Zakonom ili drugim propisom iz područja visokog obrazovanja nije drugačije uređeno.

III. OSNIVANJE I PRESTANAK RADA**Članak 14.**

(1) Sveučilište i visoka škola osnivaju se kao ustanove.

(2) Javne visokoškolske ustanove obavljaju svoju djelatnost kao javnu službu.

(3) Visokoškolska ustanova ima status pravne osobe.

Članak 15.

(1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati domaća ili strana pravna ili fizička osoba.

(2) Visokoškolsku ustanovu mogu osnovati dva ili više osnivača, a u tom slučaju se njihova

međusobna prava, obveze i odgovornosti utvrđuju sporazumom.

(3) Visokoškolske ustanove mogu biti javne i privatne.

(4) Visokoškolsku ustanovu kao javnu ustanovu može osnovati općina, županija, dvije ili više općina, dvije ili više županija ili jedna ili više općina i jedna ili više županija zajedno.

(5) Ako visokoškolsku ustanovu utemeljuje više osnivača (suosnivača), iz prethodnog stavka, kod osnivanja visokoškolske ustanove primjenjivat će se zakonski propisi gdje je sjedište visokoškolske ustanove, a rad svojih organizacijskih jedinica izvan sjedišta uskladiti sa zakonskim propisima na tom području, ili sporazumom osnivači (suosnivači) mogu odrediti koji će se zakonski propisi primjenjivati na tu visokoškolsku ustanovu, bez obzira na njezino sjedište.

Članak 16.

(1) Osnivač/i visokoškolske ustanove Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove.

(2) Uz zahtjev za osnivanje visokoškolske ustanove osnivač prilaže dokaz o uplati sredstava u iznosu utvrđenom Odlukom Vlade Hercegbosanske županije, na tekući račun Ministarstva, a za potrebe troškova vođenja postupka osnivanja visokoškolske ustanove od faze podnošenja zahtjeva do okončanja postupka po zahtjevu.

(3) Uz zahtjev iz stavka (1) ovog člana osnivač je obavezan dostaviti prijedlog elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove i garancije za osnivanje u pogledu unaprijed osiguranih i planiranih financijskih sredstava za osiguranje uvjeta za početak rada i daljnji rad.

(4) Garancije iz stavka (3) ovog članka osnivač sveučilišta dostavlja za period od najmanje pet godina, a osnivač visoke škole za vremenski period trajanja prvog ciklusa studija.

(5) Ministarstvo obavještava osnivača visokoškolske ustanove o urednosti i usklađenosti sa zakonom dostavljenog zahtjeva i određuje rok za otklanjanje eventualno utvrđenih nedostataka.

(6) Rok za otklanjanje nedostataka iz stavka (5) ovog članka ne može biti duži od 30 dana.

(7) Smatra se daje osnivač odustao od zahtjeva ukoliko u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavijesti iz stavka (5) ovog člana ne otkloni utvrđene nedostatke.

Članak 17.

(1) Osnivač/i visokoškolske ustanove formira/ju ekspertno povjerenstvo koje će pripremiti

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove,

(2) Članovi ekspertnog povjerenstva su sveučilišni nastavnici iz znanstvenog i stručnog područja, za koje se osniva visokoškolska ustanova.

(3) Elaborat iz stavka (1) ovog članka sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, ciljeve, dokaz o postojanju društvene potrebe za obrazovanjem određenog profila kadra na području Kantona i BiH, dužinu trajanja studija, okvirni nastavni plan i program, stručni naziv koji se stječe po završetku studija, ispunjavanje općih i posebnih uvjeta po standardima visokog obrazovanja, sredstva potrebna za ispunjavanje tih uvjeta i način njihovog osiguranja.

(4) Osnivač ustanove prije donošenja akta o osnivanju usvaja elaborat. Osnivač ustanove nakon usvajanja elaborata imenuje povjerenstvo matičara i utvrđuje rok za podnošenje izvještaja.

(5) Elaborat o osnivanju visokoškolske ustanove dostavlja se Ministarstvu prosvjete, znanosti, kulture i športa (u daljem tekstu: nadležno ministarstvo), uz zahtjev za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

Članak 18.

(1) Nakon dostavljanja urednog zahtjeva iz članka 16. ovog Zakona Ministarstvo donosi poseban akt kojim imenuje ekspertno povjerenstvo radi razmatranja zahtjeva i davanja stručnog mišljenja o društvenoj opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove.

(2) Ekspertno povjerenstvo iz prethodnog stavka broji najmanje pet članova, sastavljeno od istaknutih znanstvenih djelatnika i stručnjaka za odgovarajuće znanstvenonastavne, odnosno umjetničko-nastavnog područja, predstavnika osnivača visokoškolske ustanove u osnivanju i predstavnika Ministarstva. Povjerenstvo ima tajnika koji je diplomirani pravnik (magistar pravne struke).

(3) Akt o imenovanju ekspertnog povjerenstva iz stavka (1) ovog članka obvezno sadrži opis poslova i zadaća, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadaća i visinu naknade za rad članovima povjerenstva.

(4) Odluku o davanju suglasnosti na elaborat donosi nadležno ministarstvo na prijedlog ekspertnog povjerenstva. Odluka nadležnog ministarstva o elaboratu mora biti donesen najkasnije u roku od 60 dana, računajući od dana dostavljanja elaborata nadležnom ministarstvu. Nakon što donese odluku, nadležno ministarstvo će u roku od osam dana obavijestiti osnivača o odluci.

Članak 19.

(1) U slučaju da je nadležno ministarstvo odbilo dati suglasnost na elaborat, osnivač može tražiti da se osnuje posebno ekspertno povjerenstvo, koje će još jednom razmotriti elaborat i razloge odbijanja suglasnosti. Nalaz i mišljenje ovog povjerenstva Ministarstvo će dostaviti Vladi Županije na daljnje odlučivanje.

(2) Ako je više osnivača iz više županija, nadležno ministarstvo u sjedištu visokoškolske ustanove će dati suglasnost na elaborat i uputiti Vladi na odlučivanje, ako nije sporazumom drugačije određeno.

(3) Posebno ekspertno povjerenstvo imenuje nadležni ministar iz reda istaknutih znanstvenih djelatnika, koji nisu bili u prvostupanjskom povjerenstvu, s tim da se obvezno jedna trećina članova povjerenstva imenuje na prijedlog osnivača.

(4) Akt o imenovanju posebnog ekspertnog povjerenstva iz stavka (3) ovog članka obavezno sadrži opis poslova i zadataka, način rada, rok za izvršenje povjerenih poslova i zadataka i visinu naknade za rad članovima povjerenstva.

Članak 20.

(1) Ako je ocjena elaborata od strane ekspertnog povjerenstva iz članka 18. ovog zakona pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem ekspertnog povjerenstva Ministarstvo dostavlja Vladi, koja, u slučaju prihvaćanja, prijedlog upućuje Skupštini na razmatranje i usvajanje.

(2) Prijedlog odluke Vlade o elaboratu osnivanja visokoškolske ustanove iz stavka (1) ovog člana mora biti donesen najkasnije u roku od 30 dana od dana dostavljanja izvješća ekspertnog povjerenstva Ministarstvu.

(3) Nakon što Vlada donese prijedlog odluke, Ministarstvo će o tome u roku od osam dana obavijestiti osnivača.

(4) Ako je ocjena posebnog ekspertnog povjerenstva iz članka 19. ovog zakona pozitivna, uredan zahtjev osnivača sa stručnim mišljenjem posebnog ekspertnog povjerenstva i stručnim mišljenjem povjerenstva iz članka 20. stavka (1) ovog Zakona, Ministarstvo dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje.

(5) Vlada će donijeti odluku o odbijanju zahtjeva iz članka 16. ovog Zakona ukoliko je izvještaj ekspertnog i posebnog ekspertnog povjerenstva negativan.

(6) Protiv odluka Vlade iz stavaka (4) i (5) ovog članka nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u sjedištu visokoškolske ustanove u osnivanju, u roku od 30 dana od dana primitka rješenja.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 21.

(1) Odluka Skupštine o zahtjevu osnivača, mora biti donesena najkasnije u roku od četiri mjeseca od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva iz članka 16. stavka (1) ovog Zakona.

(2) Odluka Skupštine iz stavka (1) ovog članka je konačna i putem Ministarstva dostavlja se osnivaču.

(3) Nakon što Skupština donese odluku kojom se daje suglasnost na osnivanje visokoškolske ustanove, Ministarstvo odluku Skupštine sa zahtjevom dostavlja Vladi odnosno osnivaču radi imenovanja povjerenstva matičara i provođenja daljnjeg postupka koji vodi do upisa novoosnovane visokoškolske ustanove u registar pravnih osoba kod nadležnog suda u Županiji (u daljem tekstu: Sudski registar).

(4) Isti osnivač ili suosnivač može podnijeti isti zahtjev iz članka 16. ovog Zakona nakon isteka roka od najmanje pet godina od donošenja odluke Skupštine iz stavka (2) ovog članka, ukoliko je ona bila negativna.

Članak 22.

(1) Povjerenstvo matičara iz prethodnog članka, prilikom osnivanja visokoškolske ustanove kao javne ustanove na prijedlog Ministarstva imenuje Vlada prilikom osnivanja visokoškolske ustanove kao ustanove imenuje osnivača.

(2) Povjerenstvo matičara, nakon što je nadležno ministarstvo odnosno Vlada dala suglasnost na elaborat o osnivanju, a prije nego nadležno ministarstvo izda rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnivanje i početak rada:

- a) donosi opći akt o pravilima studija,
- b) objavljuje natječaj i obavlja izbor nastavnika i suradnika za uže znanstveno, odnosno umjetničko područje ili za nastavne predmete prvog ciklusa,
- c) predlaže broj studenata za upis u prvu godinu studija,
- d) donosi nastavni plan i program;
- e) utvrđuje prijedlog statuta;
- f) objavljuje natječaj i vrši izbor članova upravnog odbora;
- g) predlaže broj studenata za upis u prvu studijsku godinu;
- h) prati proces ispunjavanja ostalih uvjeta neophodnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva;
- i) dostavlja osnivaču i Ministarstvu izvještaj o ispunjenosti uvjeta potrebnih za početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove koja se osniva sa obrazloženim

kalendarom aktivnosti za donošenje osnivačkog akta, rokom za provjeru uvjeta za početak rada i daljnji rad i sa datumom početka rada visokoškolske ustanove koja se osniva.

(3) Akt o imenovanju povjerenstva matičara iz stavka (1) ovog članka sadrži i rok za podnošenje izvješća povjerenstva matičara o ispunjavanju uvjeta za rad, sa predloženim obrazloženim kalendrom aktivnosti za donošenje akta o osnivanju visokoškolske ustanove od strane Skupštine, rok za provjeru uvjeta, datum početka rada visokoškolske ustanove.

(4) Ukoliko povjerenstvo matičara dostavi izvješće da su ispunjeni uvjeti neophodni u početak rada i daljnji rad visokoškolske ustanove, Ministarstvo daje mišljenje o izvješću povjerenstva matičara i, ukoliko je mišljenje pozitivno, dostavlja ga Vladi odnosno osnivaču koji donosi akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

(5) Bliži propis o sastavu i radu povjerenstva matičara donosi ministar.

(6) Ako visokoškolsku ustanovu utemeljuje više osnivača iz više županija, primjenjivat će se propisi o sastavu i radu povjerenstva matičara u sjedištu visokoškolske ustanove.

Članak 23.

(1) Nakon usvojenog i odobrenog elaborata o osnivanju, osnivač/i donosi akt o osnivanju visokoškolske ustanove.

(2) Aktom o osnivanju visokoškolske ustanove utvrđuje se:

- a) naziv osnivača/suosnivača,
- b) naziv i sjedište visokoškolske ustanove,
- c) djelatnost visokoškolske ustanove,
- d) iznos i sredstva za osnivanje, početak rada i način njihovog osiguravanja,
- e) izvori i način osiguravanja sredstava za rad visokoškolske ustanove,
- f) odgovarajući prostor i akademsko osoblje,
- g) međusobna prava i obaveze između osnivača i visokoškolske ustanove,
- h) način raspolaganja viškom prihoda nad rashodima i način na koji se pokriva višak rashoda nad приходima,
- i) prava, obveze i odgovornost visokoškolske ustanove u pravnom prometu,
- j) osobu koja će do imenovanja rukovoditelja predstavljati i zastupati visokoškolsku ustanovu i njihova ovlaštenja i odgovornosti
- k) rok za donošenje statuta visokoškolske ustanove, imenovanje tijela upravljanja i rukovođenja visokoškolske ustanove,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

1) druga pitanja od značaja za rad visokoškolske ustanove

(3) Visokoškolska ustanova se smatra osnovanom upisom u sudski registar, čime stječe svojstvo pravne osobe.

Članak 24.

(1) Nadležno ministarstvo formira povjerenstvo koje ispituje uvjete za početak rada i obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja.

(2) Povjerenstvo broji pet članova i čine je sveučilišni nastavnici iz znanstvenog i stručnog područja za koje se osniva visokoškolska ustanova, u čiji sastav ulazi najmanje jedan predstavnik osnivača. Ako visokoškolska ustanova ima više osnivača, osnivači će sporazumom odrediti svog predstavnika/e. Povjerenstvo ima i tajnika.

(3) Na temelju pozitivne ocjene povjerenstva, nadležno ministarstvo donosi rješenje o ispunjavanju uvjeta za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

(4) Rješenje doneseno po zahtjevu iz stavka (3) ovog članka upravni je akt protiv kojeg nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Zahtjev za donošenje rješenja iz stavka (3) ovog članka podnosi se najkasnije šest mjeseci prije početka akademske godine. Uz zahtjev se prilaže i zemljišnoknjižni izvadak, vlasnički list, građevinska dozvola, lokacijska dozvola i uporabna dozvola građevine u kojoj će se izvoditi nastava.

(6) Rješenje o ispunjavanju uvjeta, izdano u tekućoj akademskoj godini, vrijedi za upis studenata za sljedeću akademsku godinu.

(7) Visokoškolska ustanova upisuje studente na temelju odluke o upisu. Odluku o upisu donosi visokoškolska ustanova uz suglasnost nadležnog ministarstva. Odlukom o upisu utvrđuje se za svaki studij:

- broj redovitih studenata koji studiraju uz potporu ministarstva,
- broj redovitih studenata koji sami plaćaju studij,
- broj izvanrednih studenata (učenje na daljinu),
- broj studenata stranih državljana.

(8) Na temelju odluke o upisu, visokoškolska ustanova raspisuje natječaj za upis studenata.

Natječaj se objavljuje u javnom tisku.

(9) Kapacitet visokoškolske ustanove utvrđuje visokoškolska ustanova uz suglasnost nadležnog ministarstva.

(10) Statutom visokoškolske ustanove određuje se sadržaj natječaja za upis, izbor pristupnika i način upisa.

Članak 25.

(1) Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kriterije i standarde i normative za visoko obrazovanje, odnosno standarde i normative za osnivanje te za prestrukturiranje studijskih programa, koje donosi Vlada Županije na prijedlog resornog ministarstva za obrazovanje.

(2) Sveučilište i visoka škola mogu početi s radom i obavljanjem djelatnosti ako ispunjava kadrovske uvjete i ima u radnom odnosu najmanje dvije trećine od ukupnog broja nastavnika potrebnih za izvođenje nastave na obveznim nastavnim predmetima utvrđenim nastavnim planom za sve cikluse koje organizira, osim na umjetničkim akademijama.

(3) Izuzetno za studij medicinske skupine znanosti, broj angažiranih uposlenika iz zdravstvene institucije u nastavnom procesu u visokoškolskoj ustanovi" ulazi u broj nastavnika iz stavka (2), a to se regulira posebnim ugovorom između visokoškolske ustanove i zdravstvene institucije.

(4) Visokoškolska ustanova koja ne ispunjava uvjete iz stavka (1), (2) i (3) ne može izdavati javne isprave.

(5) Sveučilištu i visokoj školi koja nema u radnom odnosu najmanje dvije trećine potrebnog broja nastavnika, a ima najmanje polovicu, može se izdati rješenje o odobrenju osnivanja i početka rada i obavljanja djelatnosti i dozvola za rad uz uvjet da u razdoblju od tri godine zapošljava nastavnike do potrebnog broja i o tome jednogodišnje na početku akademske godine izvijesti mjerdavno ministarstvo;

Članak 26

(1) Nakon donošenja rješenja o ispunjavanju uvjeta za osnivanje i početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja i akta o osnivanju, ministar izdaje dozvolu za rad (licencu).

(2) Visokoškolska ustanova se smatra osnovanom upisom u sudski registar, čime stječe svojstvo pravne osobe.

(3) Visokoškolska ustanova može izvršiti upis studenata i početi sa radom nakon upisa u Registar Ministarstva i Sudski registar.

(4) Pored Registra iz stavka (3) ovog članka Ministarstvo vodi evidenciju odnosno registre:

- a) studijskih programa;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- b) studija van sjedišta visokoškolske ustanove;
- c) akademskog osoblja i ostalih uposlenih u oblasti visokog obrazovanja;
- d) osoba kojima je izrečena mjera suspenzije odnosno otkaza ugovora o radu na visokoškolskim ustanovama na području Kantona,
- e) osoba protiv kojih je pokrenut i okončan prekršajni postupak.

(5) Propis kojim se preciznije uređuje postupak utvrđivanja ispunjenosti uvjeta, postupak upisa, sadržaj i način vođenja registara donosi Ministarstvo.

Članak 27.

(1) Visokoškolska ustanova sa sjedištem izvan Županije ili u drugoj državi može organizirati studij na području Županije, uz prethodnu suglasnost Vlade Županije koja utvrđuje postoji li društvena opravdanost za osnivanje takvog studija.

(2) Na osnovi suglasnosti iz prethodnog stavka Ministarstvo utvrđuje jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 25. ovog zakona.

(3) Vlada Županije daje prethodnu suglasnost na odluku o broju i kriterijima upisa studenata u prvu godinu dodiplomskog studija iz stavka (1) ovog članka.

(4) Nadležna inspekcija će zabraniti rad i zapečatiti prostorije po službenoj dužnosti visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad na području Županije suprotno odredbama ovog članka.

Članak 28.

(1) Nadležno ministarstvo najmanje jednom u pet godina utvrđuje ispunjava li visokoškolska ustanova uvjete propisane ovim zakonom.

(2) Ako nadležno ministarstvo utvrdi da visokoškolska ustanova, odnosno ustrojbeni jedinica visokoškolske ustanove ne ispunjava uvjete, odredit će rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka, koji ne može biti manji od šest mjeseci.

(3) U roku iz stavka (2) ovog članka ne može se obavljati upis studenata u prvu godinu studija u visokoškolskoj ustanovi, odnosno ustrojbenoj jedinici, koja ne ispunjava uvjete iz ovog zakona.

(4) Ukoliko se u određenom roku nedostaci ne otklone, visokoškolskoj ustanovi ili njenom organizacijskom dijelu koji ne ispunjavaju uvjete iz ovog zakona, nadležno ministarstvo će zabraniti obavljanje djelatnosti i o tome obavijestiti osnivača.

(5) Pravomoćno lješnje o trajnoj zabrani rada nadležno ministarstvo dostavlja osnivaču, nadlež-

nom registarskom sudu i nadležnoj agenciji za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete (u daljnjem tekstu: Agencija), radi brisanja visokoškolske ustanove iz registra.

(6) Županija može zajedno s drugim županijama ili općinama (koji su osnivači visokoškolske ustanove) utemeljiti međuzupanijsku agenciju za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete.

(7) Aktom o utemeljenju, kojeg potpisuje nadležni ministar ako je suosnivač županija ili načelnik općine ako je suosnivač općina, bliže se uređuje osnivanje i način rada agencije iz stavka 6. ovog članka.

Članak 29.

(1) Visokoškolska ustanova može, u skladu sa zakonom i uz suglasnost Upravnog vijeća, proširiti odnosno promijeniti djelatnost, naziv i sjedište, kao i obavljati statusne promjene.

(2) Osnivanje novog fakulteta, akademije, instituta, studija, odsjeka i instituta kao pod organizacijske jedinice na visokoškolskoj ustanovi koja je upisana u registre, obavlja se na način i po postupku predviđenom za osnivanje visokoškolskih ustanova, a na osnovi zahtjeva i elaborata prihvaćenog od strane senata visokoškolske ustanove.

Članak 30.

(1) Visokoškolska ustanova prestaje s radom u slučajevima određenim zakonom ili aktom o osnivanju.

(2) Akt o prestanku visokoškolske ustanove donosi osnivač/i.

(3) Aktom o prestanku rada visokoškolske ustanove utvrđuje se način zaštite prava korisnika usluga i druga pitanja od značaja za prestanak rada visokoškolske ustanove, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(4) U slučaju prestanka s radom visokoškolske ustanove osnivač/i je dužan/i zatečenim studentima omogućiti završetak započelih studija u nekoj drugoj visokoškolskoj ustanovi.

(5) Prije donošenja akta o prestanku visokoškolske ustanove osnivač, odnosno osnivači, formiraju ekspertnu povjerenstvo sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti prestanka javne visokoškolske ustanove.

Članak 31.

Odgovornost osnivača je da u slučaju prestanka rada visokoškolske ustanove osigura trajno čuvanje javnih isprava, arhiva i druge dokumentacije

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

u skladu sa zakonom i svršetak studija studentima koji su započeli studiranje u nekoj drugoj visokoškolskoj ustanovi.

IV. LICENCA I AKREDITACIJA

Članak 32.

Visokoškolska ustanova može početi s radom i obavljati svoju djelatnost nakon dobivanja licence.

Članak 33.

(1) Licenca je dokument koji izdaje nadležno ministarstvo kojim se visokoškolskoj ustanovi dozvoljava pružanje usluga visokog obrazovanja, odnosno dozvola za rad.

(2) Licencom se utvrđuju vrsta visokoškolske ustanove, akreditirani studijski programi kao i stupnjevi i diplome koje se mogu dodjeljivati.

(3) Kriterije za dobivanje licence iz stavka (1) ovog članka donosi nadležno ministarstvo, na temelju preporuke nadležne agencije.

Članak 34.

(1) Akreditacija je postupak provjere organizacije rada, raspoloživih prostornih, materijalno-tehničkih i kadrovskih resursa, kvalitete obrazovnog procesa, studijskih programa i kvalifikacija kojima raspolaže, odnosno koje pruža i dodjeljuje visokoškolska ustanova, a što ima za rezultat izdavanje rješenja o akreditaciji visokoškolske ustanove od strane nadležnog ministarstva.

(2) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se jesu li ispunjeni uvjeti za obavljanje znanstvenoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada u skladu sa zakonom.

Članak 35.

(1) Zahtjev za akreditaciju može podnijeti visokoškolska ustanova nadležnom ministarstvu odnosno odgovarajućoj domaćoj ili međunarodnoj agenciji za ocjenjivanje i reviziju kvalitete te davanje preporuka o akreditaciji visokoškolske ustanove odnosno njezinih studijskih programa, najmanje godinu dana prije datuma za koji se traži akreditacija.

(2) U postupku akreditacije nadležno ministarstvo, na temelju izvješća (ocjene) agencije iz st. (1) ovog članka, može:

- a) izdati potvrđnicu (uvjerenje) o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa,

- b) utvrditi nedostatke u pogledu ispunjavanja uvjeta, kvalitete rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa i odrediti rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku roka odlučuje o zahtjevu;

- c) donijeti tješjenje kojim se zahtjev odbija.

(3) Akreditacija po zahtjevu iz stavka (1) ovog članka izdaje se najduže na četiri godine nakon čega se mora provesti ponovna akreditacija.

(4) Ponovni zahtjev za akreditaciju može se podnijeti po isteku roka od godinu dana od donošenja tješjenja kojim se zahtjev za akreditaciju odbija.

(5) Visokoškolska ustanova može uz suglasnost osnivača odabrati odgovarajuću međunarodnu agenciju za akreditaciju.

Članak 36.

(1) Akreditirana visokoškolska ustanova je jedina ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u tješjenju o akreditaciji.

(2) Neće se priznati akademske titule, stručna i znanstvena zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije.

Članak 37.

(1) Ako se na temelju inspekcijskog nadzora za visoko obrazovanje utvrdi da je visokoškolska ustanova prestala ispunjavati uvjete iz licence i akreditacije, a uočeni propusti se ne mogu otkloniti bez ozbiljnih posljedica na kvalitetu studija, nadležno ministarstvo će na prijedlog nadležne agencije, tješjenjem oduzeti licencu.

(2) Ako se uočeni nedostatci mogu otkloniti nadležno ministarstvo će ostaviti rok, ne duži od šest mjeseci, u kojem visokoškolska ustanova mora otkloniti uočene nedostatke.

Članak 38.

(1) Senat visokoškolske ustanove izrađuje i donosi dokument o politici osiguranja kvalitete i metode samovrednovanja za sva tri studijska ciklusa.

(2) Visokoškolske ustanove će razviti vlastite sustave osiguranja kvalitete kako bi osigurali kvalitetu i realizaciju svoje misije.

(3) Visokoškolska ustanova provodi kontinuirano, po pravilu na kraju školske godine, a najviše u intervalima od tri školske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvalitete svojih studijskih programa, nastave i uvjeta rada.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

(4) Postupak iz stavka (3) ovog članka visokoškolska ustanova, odnosno njene ustroj bene jedinice provode u skladu sa statutom, odnosno općim aktom visokoškolske ustanove i metodama samovrednovanja koje utvrđuje senat.

(5) Izvješće o samovrednovanju i ocjeni kvalitete objavljuje se tako da bude dostupno akademskom osoblju i studentima u toj visokoškolskoj ustanovi.

(6) Na zahtjev nadležnog ministarstva, odnosno Agencije, visokoškolska ustanova im dostavlja informaciju o postupku i rezultatima, kao i druge podatke od značaja za ocjenu kvalitete.

Članak 39.

Visokoškolska ustanova će izvoditi interne evaluacije u skladu s trajanjem nastavnih ciklusa i statutom.

Članak 40.

Visokoškolska ustanova će uspostaviti informacijski sustav kojim će se osigurati realizacija mjera politike osiguranja kvalitete i stalni pristup informacijama o:

- a) napretku studenata i uspješnosti,
- b) uposlenosti diplomiranih studenata,
- c) zadovoljstvu studenata vlastitim nastavnim programima,
- d) učinkovitosti nastavnog osoblja,
- e) strukturi studentske populacije,
- f) raspoloživim nastavnim resursima i njihovoj cijeni,
- g) indikatorima performansi ustanove,
- h) drugim elementima bitnim za osiguranje kvalitete visokog obrazovanja

Članak 41.

Visokoškolska ustanova će donijeti, publicirati i kontinuirano ažurirati misiju, odnosno izjavu o misiji, kojom će precizno i sažeto opisati visokoškolsku ustanovu, definirati njen status, identificirati postavljene ciljeve i politike, odrediti način prilagođavanja organizacijske strukture ustanove potrebama studenata i društvene zajednice, te dati naznake o načinu realizacije postavljenih ciljeva.

V. EVIDENCIJA, JAVNE ISPRAVE I REGISTAR**Članak 42.**

(1) Visokoškolska ustanova vodi matične knjige studenata i osoba koje su završile prvi, drugi i treći ciklus kao i evidencije o ispitima, us-

pjehu studenata na kraju akademske godine, izdanim diplomama i dodatcima diplomama kao i druge evidencije utvrđene općim aktima visokoškolske ustanove.

(2) Matične knjige i evidencije o izdanim diplomama i dodatcima diplomama (supplement) čuvaju se trajno.

(3) Bliži propis o načinu vođenja matičnih knjiga i evidencija o izdanim diplomama i dodatcima diplomama donosi ministar.

(4) Općim aktima visokoškolske ustanove uredit će se način vođenja drugih evidencija.

Članak 43.

(1) Na temelju službene evidencije, visokoškolska ustanova može izdavati javne Isprave.

(2) Bliži propis o sadržaju javnih isprava, osim diplome i dodatka diplomama donosi visokoškolska ustanova.

(3) Bliži propis o sadržaju diplome i dodatka diplomama donosi nadležno državno tijelo.

Članak 44.

(1) Kada se nastava ostvaruje na stranom jeziku, javne isprave se izdaju na obrascu koji je tiskan dvojezično, s tim da se na zahtjev studenta može izdati javna isprava odvojeno na službenom i stranom jeziku.

(2) Na zahtjev studenta, visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o razini, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

Članak 45.

(1) Diplomu odnosno dodatak diplomama nadležno ministarstvo oglašava ništavnim ako su izdani od neovlaštene ustanove ili su potpisani od neovlaštene osobe ili vlasnik diplome nije ispunio sve ispitne obveze na način utvrđen zakonom i studijskim programima.

Članak 46.

(1) Javne isprave iz članka 44. ovog zakona, izdane od strane visokoškolske ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja na području Županije, a nema dozvolu za rad na području Županije, izdanu u skladu s ovim zakonom, pravno su ništavne.

(2) Nadležna inspekcija će po službenoj dužnosti zabraniti rad i zapečatiti prostorije visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad bez odobrenja za rad izdanog u skladu s ovim zakonom ili ako

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

joj to odobrenje bude ukinuto u skladu s ovim zakonom.

VI. STATUT VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članak 47.

(1) Statut je osnovni akt kojim se uređuju pitanja značajna za obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove.

(2) Statut donosi senat visokoškolske ustanove uz prethodno mišljenje upravnog vijeća visokoškolske ustanove.

(3) Statut visokoškolske ustanove mora biti usuglašen s ovim Zakonom.

Članak 48.

Statut sadrži odredbe kojima se reguliraju sljedeća pitanja:

- a) organizacija visokoškolske ustanove,
- b) zastupanje i predstavljanje visokoškolske ustanove,
- c) pravila za izbor članova upravnog vijeća koje imenuje Senat,
- d) načine organiziranja i izvođenja studija,
- e) pravila studiranja i prava studenata,
- f) izbor u znanstveno-nastavna, nastavna i suradnička zvanja,
- g) organiziranje, način i uvjeti rada studentskog parlamenta,
- h) način implementacije Europskog kreditnog transfer sustava (u daljem tekstu: ECTS),
- i) kriterije za dodjelu akademskih titula,
- j) obveze visokoškolske ustanove prema osnivaču,
- k) ovlaštenja visokoškolske ustanove u pravnom prometu,
- l) organizacija i nadležnosti organizacijskih jedinica,
- m) statusne promjene, obrazovanje novih organizacijskih jedinica i studijskih odsjeka,
- n) ostvarivanje prihoda, upravljanje sredstvima i imovinom,
- o) organizacija znanstveno istraživačkog i umjetničkog rada,
- p) kriteriji za provođenje procesa i objavljivanje rezultata evaluacije i primjenu njihovih zaključaka,
- q) sastav Senata i način njegovog biranja,
- r) oblik i razina sudjelovanja studenata u radu visokoškolske ustanove,
- s) način izjašnjavanja i donošenja odluka po pojedinim pitanjima, kao i preciziranje odluka koje se mogu donositi tajnim glasanjem.

t) druga pitanja u skladu sa zakonom i osnivačkim aktom.

VII. TIJELA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Članak 49.

(1) Tijela sveučilišta su: upravno vijeće, senat i rektor.

(2) Tijela visoke škole su: upravno vijeće, senat i ravnatelj/dekan.

(3) Visokoškolska ustanova može imati i druga stručna, rukovodna ili nadzorna tijela, čije se osnivanje, sastav i nadležnost uređuju osnivačkim aktom i statutom.

Članak 50.

Nadležnost, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja, kao i način rada i odlučivanja tijela visokoškolske ustanove uređuju se statutom.

1. Upravno vijeće

Članak 51.

Najviše tijelo upravljanja u domeni poslovanja javne visokoškolske ustanove je Upravno vijeće.

Članak 52.

(1) Upravno vijeće visokoškolske ustanove ima između sedam i jedanaest članova.

(2) Jednu trećinu članova Upravnog vijeća visokoškolske ustanove imenuje osnivač/i, a ostale imenuje Senat u skladu sa Statutom.

(3) Članove Upravnog vijeća javne visokoškolske ustanove iz reda osnivača imenuje osnivač/i.

(4) Osoba koja je svojim javnim djelovanjem štetila ugledu visokoškolske ustanove ne može biti imenovana za člana upravnog vijeća, što se regulira statutom visokoškolske ustanove.

(5) Mandat članova upravnog vijeća traje četiri godine.

(6) Rektor, ravnatelj/dekan, čelnik ustrojbene jedinice sveučilišta i članovi senata visokoškolske ustanove ne mogu biti članovi upravnog vijeća te visokoškolske ustanove.

Članak 53.

(1) Senat, odnosno osnivač može razriješiti člana upravnog vijeća kojeg je imenovao i prije isteka vremena na koje je imenovan:

- a) ako se utvrdi daje odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- b) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- c) ako svojim radom povrijedi ugled visokoškolske ustanove;
  - d) na njegov osobni zahtjev;
  - e) ako ne ispunjava dužnost člana upravnog vijeća i
  - f) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, osnivačkim aktom i statutom.
- (2) Postupak razrješenja člana upravnog vijeća bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 54.

Upravno vijeće obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) daje prethodno mišljenje na statut visokoškolske ustanove;
- b) donosi Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta na prijedlog senata;
- c) utvrđuje planove financiranja i razvoja;
- d) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove,
- e) donosi financijski plan i usvaja godišnji obračun;
- f) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad rektora ili ravnatelja u domeni financijskog poslovanja;
- g) odlučuje o korištenju sredstava u skladu sa statutom,
- h) odgovara osnivaču za financijske rezultate rada visokoškolske ustanove;
- i) podnosi osnivaču izvješće o poslovanju visokoškolske ustanove najmanje jednom godišnje;
- j) donosi odluku o osnivanju i ukidanju organizacijskih jedinica na prijedlog senata
- k) donosi odluku o osnivanju i ukidanju drugih pravnih osoba, u skladu sa zakonom i statutom;
- l) donosi i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- m) obavlja i druge poslove sukladno zakonu, aktu o osnivanju i statutu.

2. Rektor sveučilišta i ravnatelj/dekan visoke škole**Članak 55.**

(1) Sveučilištem rukovodi rektor, a visokom školom ravnatelj/dekan, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Za rektora sveučilišta može biti izabran nastavnik u znanstveno-nastavnom zvanju redovitog profesora.

(3) za ravnatelja/dekana visoke škole može biti izabrana osoba koje ispunjava uvjete za nastavnika te visoke škole.

Članak 56.

(1) Rektora sveučilišta i ravnatelja/dekana visoke škole bira senat na temelju javnog natječaja, na mandat od četiri godine i mogu biti ponovo izabrani još jedanput.

(2) Postupak izbora rektora sveučilišta i ravnatelja/dekana visoke škole mora osigurati poštovanje principa zakonitosti, kvalitete, otvorenosti i transparentnosti.

(3) Postupak izbora i razrješenja, uvjeti i kriteriji za izbor i razlozi razrješenja rektora sveučilišta i ravnatelja/dekana visoke škole utvrđuju se statutom.

Članak 57.

(1) Rektor ili ravnatelj/dekan rukovodi radom visokoškolske ustanove.

(2) Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj/dekan visoke škole obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizira i rukovodi radom visokoškolske ustanove i odgovoran je za zakonitost rada visokoškolske ustanove;
- c) predlaže opće akte i donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) predlaže upravnom vijeću i senatu mjere za unaprjeđenje rada visokoškolske ustanove;
- e) predlaže upravnom vijeću mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- f) predlaže upravnom vijeću i senatu planove rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- g) izvršava odluke upravnog vijeća i drugih tijela visokoškolske ustanove;
- h) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- i) i odlučuje o pravima, obvezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
- j) podnosi upravnom vijeću izvješće o financijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- k) naredbodavac je za izvršenje financijskog plana;
- l) sudjeluje u radu Rektorskog zbora;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

m) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, osnivačkim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(3) Rektor u radu pomažu prorektori.

(4) Broj, mandat, uvjeti i način izbora prorektora bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Članak 58.

(1) Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj/dekan visoke škole, za svoj rad u okviru akademskih pitanja odgovaraju senatu, a u okviru poslovanja upravnom vijeću.

(2) Rektor i ravnatelj/dekan jednom godišnje podnose senatu i upravnom vijeću izvješće o svom radu.

Članak 59.

(1) Rektor i ravnatelj/dekan mogu biti razriješeni dužnosti i prije isteka vremena na koje su imenovani:

- a) na osobni zahtjev,
- b) ako se utvrdi daje odgovoran za neuspješan ili nezakonit rad visokoškolske ustanove;
- c) ako se utvrdi da ima osobne ili druge interese koji su u suprotnosti s interesima visokoškolske ustanove;
- d) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Postupak razrješenja rektora i ravnatelja/dekana uređuje se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 60.

(1) Rektor sveučilišta, odnosno ravnatelj/dekan visoke škole dužan je obustaviti od izvršenja opći akt donesen u visokoškolskoj ustanovi koji nije u suglasnosti s ustavom ili je u suprotnosti sa zakonom, kao i izvršavanje pojedinačnog akta kojim se nanosi šteta visokoškolskoj ustanovi.

3. Senat**Članak 61.**

(1) Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima senat, kojeg čine rektor, prorektori, ravnatelji/dekani ustrojbenih jedinica, predstavnici studenata, te drugi članovi određeni statutom visokoškolske ustanove.

(2) Najmanje 15% članova senata su predstavnici studenata koje bira studentsko predstavničko tijelo.

Članak 62.

(1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno:

- a) odlučuje o pitanjima nastavne, znanstvene, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- b) donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodno mišljenje upravnog vijeća;
- c) donosi Etički kodeks, kojim se utvrđuju etička načela u visokom obrazovanju, objavljivanju znanstvenih rezultata, odnosu prema intelektualnom vlasništvu, odnosima između nastavnika, i suradnika, drugih uposlenika i studenata, odnosu prema javnosti i sredstvima javnog informiranja i uopće o nastupanju ustanove, nastavnika, suradnika i studenata u pravnom prometu,
- d) donosi opće akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- e) daje suglasnost na nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, diplomskog i doktorskog studija;
- f) bira rektora i prorektore na prijedlog rektora sveučilišta, odnosno ravnatelja/dekana visoke škole;
- g) predlaže upravnom vijeću unutarnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
- h) daje suglasnost na izbor u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna, nastavna suradnička zvanja;
- i) imenuje povjerenstva u postupku stjecanja doktorata znanosti;
- j) dodjeljuje počasno zvanje "profesor emeritus", te počasni doktor znanosti;
- k) kdaje inicijativu upravnom odboru za osnivanje i ukidanje organizacijskih jedinica sveučilišta,
- l) odobrava razvojne i organizacijske planove;
- m) imenuje stalna ili privremena senatska tijela, radne skupine, komitete, skupine za praćenje i slično;
- n) propisuje odredbe kojima se reguliraju aktivnosti tijela koja imenuje senat;
- o) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom ustanove.

(2) Senat ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih tijela organizacijskih jedinica, kao i drugih tijela ustanove i predstavničkih tijela studenata

(3) Sastav, način izbora i razrješenja i način rada senata utvrđuje se statutom visokoškolske ustanove.

Članak 63.

Visokoškolska ustanova može imati i druga tijela, u skladu sa osnivačkim aktom i statutom.

VIII. ORGANIZACIJA SVEUČILIŠTA**Članak 64.**

(1) Sveučilište ima ustroj bene jedinice kao što su fakulteti, akademije, visoke škole i znanstveno-istraživački instituti koje izvode nastavni, znanstveno-istraživački i umjetnički rad, u jednom ili više obrazovnih i znanstvenih područja.

(2) Radi komercijalizacije rezultata znanstveno-istraživačkog i umjetničkog rada visokoškolska ustanova, kao i njene ustroj bene jedinice uz suglasnost visokoškolske ustanove, mogu osnovati svoje ustrojbene jedinice, u čijem radu mogu sudjelovati i studenti (centar za transfer tehnologija, inovacijski centar, poslovno-tehnološki park, inženjerski biroi, radionice, umjetnički sastavi, galerije, TV postaje, i drugo) i druge ustroj bene jedinice.

(3) Organizacija i nadležnost organizacijskih jedinica bliže se uređuje statutom visokoškolske ustanove.

Članak 65.

(1) Fakultet je ustrojbeni jedinica sveučilišta koja izvodi sveučilišne studije i razvija stručni i znanstveni rad u jednom ili više znanstvenih i stručnih područja.

(2) Akademija je ustrojbeni jedinica sveučilišta koja organizira i izvodi sveučilišne umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo i znanstveno-istraživački rad na području umjetnosti.

(3) Znanstveni institut je znanstveno istraživačka ustrojbeni jedinica sveučilišta koja obavlja fundamentalna, primijenjena i razvojna istraživanja iz odgovarajućeg znanstvenog područja.

(4) Ustroj bene jedinice ne mogu imati status pravne osobe.

(5) Znanstveni institut može imati status pravne osobe što se utvrđuje osnivačkim aktom.

Članak 66.

(1) Fakultet i umjetnička akademija mogu osnovati i izvoditi sveučilišne, znanstvene, stručno, odnosno umjetničke studije u skladu sa zakonom.

(2) Znanstveni institut u sastavu sveučilišta može ostvarivati dio studijskih programa iz svih ciklusa studija na sveučilištu, u skladu sa statutom, odnosno općim aktom sveučilišta.

Članak 67.

(1) Fakulteti i akademije mogu se formirati u visokoškolskoj ustanovi radi uvođenja nove vrste studija u skladu sa standardima i normativima visokog obrazovanja.

(2) Ukoliko se na fakultetu izvode studiji iz više obrazovnih i znanstvenih područja, organiziraju se studijski odsjeci za svako obrazovno i znanstveno područje.

Članak 68.

(1) Ustrojbene jedinice sveučilišta mogu imati određene ovlasti u pravnom prometu kao i poseban obračun rezultata poslovanja, u skladu s osnivačkim aktom i statutom sveučilišta.

(2) Ustroj bene jedinice sveučilišta mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom sveučilišta u čijem su sastavu i svojim nazivom, u skladu sa statutom.

Članak 69.

(1) Tijela fakulteta, akademije i visoke škole kao ustrojbenih jedinica sveučilišta, su:

- a) znanstveno-nastavno, umjetničko-nastavno i stručno vijeće
- b) ravnatelj/dekan.

(2) Ustrojbene jedinice sveučilišta iz stavka (1) ovog članka mogu imati i druga tijela u skladu s osnivačkim aktom i statutom.

Članak 70.

(1) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće je akademsko tijelo ustrojbene jedinice i čini ga utvrđen broj nastavnika i suradnika koji su u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi, i koji sudjeluju u znanstveno-nastavnom procesu ustroj bene jedinice, kao i studenti izabrani od studentskog predstavničkog tijela, li skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Znanstveno-nastavno, odnosno umjetničko-nastavno vijeće:

- a) predlaže nastavni plan i program za ustrojbeni jedinicu kao dio integralnog nastavnog plana i programa visokoškolske ustanove;
- b) obrazuje povjerenstva u postupku stjecanja znanstvenog stupnja magistra i doktora i imenuje mentore;
- c) bira i razrješava ravnatelja/dekana i zamjenike ravnatelja/prodekane;

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- d) odlučuje o prigovorima studenata na odluku ravnatelja o pojedinačnim obvezama i odgovornostima;
- e) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Članak 71.

(1) Ravnatelj/dekan rukovodi radom i predstavlja i zastupa fakultet, akademiju i visoku školu kao ustrojbenu jedinicu sveučilišta i ima prava i obaveze utvrđene osnivačkim aktom i statutom sveučilišta.

(2) Postupak, kriteriji, uvjeti za imenovanje te postupak i razlozi razrješenja ravnatelja/dekana bliže se uređuju osnivačkim aktom i statutom sveučilišta.

Članak 72.

Institut kao ustrojbeni jedinicu sveučilišta može imati ravnatelja, stručno vijeće i druga tijela u skladu s osnivačkim aktom i statutom sveučilišta.

IX. IZBOR U ZNANSTVENO NASTAVNA ZVANJA**Članak 73.**

(1) Sveučilište dodjeljuje znanstveno-nastavna, umjetnička i nastavna zvanja i to:

- a) redoviti profesor,
- b) izvanredni profesor,
- c) docent,
- d) lektor,
- e) viši asistent,
- f) asistent.

(2) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:

- a) profesor visoke škole,
- b) predavač visoke škole,
- c) asistent.

Članak 74.

(1) Razdoblje na koje se bira akademsko osoblje na sveučilištu je:

- a) asistent na razdoblje od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- b) viši asistent na razdoblje od pet godina s mogućnošću reizbora isključivo ako postigne stupanj trećeg ciklusa;

- c) lektor na razdoblje od pet godina bez mogućnosti reizbora;
- d) docent na razdoblje od pet godina s mogućnošću reizbora;
- e) izvanredni profesor na razdoblje od šest godina s mogućnošću reizbora;
- f) redoviti profesor trajno.

(2) Redoviti profesor zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.

(3) Razdoblje na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

- a) asistent na razdoblje od četiri godine bez mogućnosti reizbora;
- b) predavač visoke škole na razdoblje od pet godina s mogućnošću reizbora;
- c) profesor visoke škole trajno.

Članak 75.

(1) Izbor akademskog osoblja se u svim slučajevima obavlja javnim natječajem, u skladu s kriterijima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i standardima u danoj struci.

(2) Akademsko osoblje zaključuje ugovor o radu s visokoškolskom ustanovom na određeno vrijeme, ako ugovorom nije drukčije određeno. Nakon isteka tog razdoblja visokoškolska ustanova dužna je zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom akademskog osoblja koji je izabran u isto ili više akademsko zvanje.

Članak 76.

(1) Izbor se obavlja na osnovi natječaja koji raspisuje senat na prijedlog znanstveno-nastavnog ili umjetničkog vijeća. Natječaj se objavljuje u sredstvima javnog informiranja.

(2) S ciljem pripremanja prijedloga za izbor, znanstveno-nastavno ili umjetničko vijeće imenuje stručno povjerenstvo iz reda nastavnika.

(3) Sastav stručnog povjerenstva za izbor u zvanje, broj članova, procedure, rokovi i druga pitanja u provođenju natječaja bliže se uređuju statutom visokoškolske ustanove.

Članak 77.

Stručno povjerenstvo za izbor sastoji se od najmanje tri člana koji ne mogu biti u nižem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira i od kojih najmanje dva člana moraju biti iz užeg znanstvenog/umjetničkog područja na koje se kandidat bira

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

Članak 78.

Kod izbora za multidisciplinarnu predmetu ili uže znanstveno/umjetničko područje stručno povjerenstvo broji najmanje pet članova, od kojih najmanje po jedan član mora biti iz uži znanstvenih/umjetničkih područja za koje se obavlja izbor.

Članak 79.

(1) Senat visokoškolske ustanove će uraditi registar domaćih i međunarodnih časopisa i zbornika radova sa znanstvenih skupova koji će se smatrati referentnim za bodovanje nastavnika i suradnika u postupku izbora u odgovarajuća zvanja, a na koji suglasnost daje nadležno ministarstvo.

(2) Način upisa u registar časopisa i zbornika radova visokoškolske ustanove bliže će se regulirati pravilnikom i procedurama za izbor i napredovanje nastavnika i suradnika koji donosi senat.

(3) Pri ocjeni validnosti publikacija vodit će se računa o međunarodnom ugledu, referencama, načinu recenzija radova i drugim relevantnim pokazateljima.

Članak 80.

(1) Pod publikacijom se podrazumijeva objavljena knjiga, monografija, sveučilišni udžbenik ili umjetnička knjiga (roman, zbirka pripovijedaka i sl.).

(2) Domaće publikacije pisane na hrvatskom jeziku moraju zadovoljavati sljedeće uvjete:

- a) daje publikacija objavljena u punom opsegu,
- b) daje recenzirana od strane stručnih osoba za područje na koje se publikacija odnosi, što podrazumijeva najmanje jednog recenzenta u zvanju akademika ili najmanje dva recenzenta u sveučilišnim nastavničkim zvanjima s matičnih ili srodnih znanstvenih područja,
- c) daje postupak katalogizacije izvršen po međunarodnim standardima (ISBN i ISSN).

Članak 81.

(1) Uvjeti za izbor akademskog osoblja u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) redoviti profesor: provedeno najmanje jedno izbornu razdoblje u zvanju izvanrednog profesora, najmanje dvije objavljene knji-

ge, najmanje osam znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon stjecanja zvanja izvanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stupanj drugog i trećeg ciklusa.

- b) izvanredni profesor: provedeno najmanje jedno izbornu razdoblje u zvanju docenta, te najmanje pet znanstvenih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga, sve nakon izbora u zvanje docenta te mentorstvo kandidata za stupanj drugog ciklusa,
- c) docent: znanstveni stupanj doktora znanosti u danom području, najmanje tri znanstvena rada objavljena u priznatim publikacijama, pokazane nastavničke sposobnosti, te da ima potvrdno ocijenjeno nastupno predavanje pred nastavnicima i studentima,
- d) lektor završen stupanj drugog ciklusa (magisterij),
- e) viši asistent: može biti izabrana osoba koja ima završen stupanj drugog ciklusa (magisterij),
- f) asistent odgovarajući sveučilišni stupanj s najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom 3,50.

Članak 82.

Uvjeti za izbor u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na sveučilištu, ako je za nastavni predmet od naročito značaja umjetnički kriterij, su:

- a) redoviti profesor: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinos podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.
- b) izvanredni profesor: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućem području i pokazani rezultati u nastavnom radu.
- c) docent: završen stupanj najmanje drugog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu.
- d) viši asistent: završen stupanj drugog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva.

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- e) asistent: završen stupanj drugog ciklusa, s najmanje 300 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 3,5.

Članak 83.

(1) Minimalni uvjeti za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:

- a) profesor visoke škole: završen stupanj trećeg ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
 b) predavač visoke škole: završen stupanj drugog ciklusa i pokazana nastavna sposobnost;
 c) asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koja imaju zvanja redovitog profesora, izvanrednog profesora i docenta birana na sveučilištima.

Članak 84.

(1) Minimalni uvjeti za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

- a) profesor visoke škole: završen stupanj prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
 b) predavač visoke škole: završen stupanj najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.
 c) asistent: završen stupanj prvog ciklusa, s najmanjom prosječnom ocjenom 3,5.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i osobe koje imaju izbor na umjetničko nastavnim predmetima na sveučilištima.

X. RADNI ODNOSI**Članak 85.**

(1) Radni odnos u javnoj visokoškolskoj ustanovi zasniva se putem javnog natječaja, odnosno javnog oglasa.

(2) Kriteriji, postupak i druga pitanja zasnivanja radnog odnosa u javnoj visokoškolskoj ustanovi, uređuju se općim aktom te ustanove.

(3) Izbor akademskog osoblja se u svim slučajevima provodi javnim natječajem, sukladno kriterijima određenim zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Članak 86.

(1) Nastavnik, odnosno suradnik može zaključiti ugovor kojim se radno angažira na drugoj vi-

sokoškolskoj ustanovi ili kod druge pravne osobe samo ako takav rad ne bi negativno utjecao na rad u visokoškolskoj ustanovi kod koje je u radnom odnosu, niti bi dovodio do sukoba interesa, a uz prethodno odobrenje čelnika ustroj bene jedinice.

(2) Općim aktom visokoškolske ustanove propisuju se uvjeti i postupak za davanje odobrenja iz stavka (1) ovog članka.

Članak 87

Nastavniku i suradniku, poslije jedne godine provedene u nastavi u javnoj visokoškolskoj ustanovi, može se odobriti plaćeni dopust u trajanju do dva semestra radi stručnog, odnosno umjetničkog usavršavanja, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Članak 88.

Pored razloga utvrđenih zakonom, nastavniku i suradniku u javnoj visokoškolskoj ustanovi se može odobriti neplaćeni dopust, u trajanju do jedne godine za koje razdoblje mu miruju prava i obveze iz radnog odnosa, u slučajevima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Članak 89.

Nastavniku i suradniku koji je na neplaćenom dopustu, porodnom dopustu i dopustu radi njege djeteta, bolovanju preko tri mjeseca, obavljanju javne dužnosti i u drugim slučajevima utvrđenim zakonom, kolektivnim ugovorom ili statutom, rokovi za izbor u znanstvena zvanja i na radno mjesto miruju i neće se uračunavati u izborno razdoblje.

Članak 90.

Nastavnik u zvanju redovitog profesora koji je ispunio uvjete za mirovinu u skladu sa Zakonom može ostati u radnom odnosu u visokoškolskoj ustanovi do navršениh 70 godina života, ako za to postoji potreba i ako se na natječaj za popunu njegovog radnog mjesta, koji se obvezno raspisuje jednom godišnje, ne prijavi kandidat koji ispunjava uvjete za izbor.

Članak 91.

U pogledu prava i obveza iz radnog odnosa akademskog osoblja i uposlenika u visokoškolskoj ustanovi primjenjuju se odredbe Zakona o radu, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

XI. STUDENTI**Članak 92.**

(1) Na odobrene, odnosno akreditirane studijske programe mogu se upisati kandidati putem natječaja, utvrđenim zakonom i općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Studenti ostvaruju prava i izvršavaju obveze tijekom studija u skladu sa zakonom, statutom i drugim općim aktima visokoškolske ustanove.

Članak 93.

(1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu stupaju u ugovorni odnos s tom visokoškolskom ustanovom.

(2) Osoba koja se upiše na studijske programe iz čl. 129 i 130., stječe status studenta i visokoškolska ustanova mu izdaje studentsku knjižicu (indeks).

(3) Minimalni sadržaj indeksa propisuje nadležno ministarstvo.

(4) Oblik indeksa utvrđuje visokoškolska ustanova.

Članak 94.

(1) Upisnom politikom definiraju se uvjeti, procedure i kriteriji za prijam studenata svih studijskih ciklusa na visokoškolsku ustanovu:

(2) Na temelju upisne politike visokoškolska ustanova će osigurati sljedeće:

- a) propisati pravila i procedure za prijem i upis studenata uz pravedan, jasan i eksplicitan kriterij koji će se primjenjivati konzistentno, koristeći transparentne i jasno definirane uvjete za upis;
- b) osigurati promotivni materijal s relevantnim sadržajem, točnim podacima koji se odnose na vrijeme upisa, a koji će biti dostupan zainteresiranim kandidatima;
- c) osigurati transparentnost procedura selekcije kandidata za upis, pažljivo i učinkovito provođenje istih, vodeći računa o povjerljivosti podataka o studentima;
- d) osigurati da potencijalni kandidati budu obaviješteni o svim informacijama relevantnim za prijem i upis;
- e) osigurati da odabrani studenti budu obaviješteni o svim značajnijim promjenama od vremena kada je objavljen natječaj za upis, kao i o svim opcijama koje imaju na raspolaganju u danim okolnostima;
- f) upoznati studente koji su uspješno prošli prijamne procedure o pravilima upisa,

eventualnim pripremama za nove studente i mogućnostima koje se pružaju studentima kao podrška učenju ili poboljšanju standarda.

Članak 95.

(1) Upis na studij obavlja se na osnovi javnog natječaja, koji mora sadržavati: uvjete za upis, status i broj mjesta za upis, postupak, podatke o ispravama koje se podnose i rokovima za podnošenje prijave.

(2) Visokoškolska ustanova utvrđuje postupak odabira kandidata i kriterije na osnovi kojih se obavlja klasifikacija i odabir kandidata za upis.

(3) Kandidat za upis na studij prvog ciklusa polaže prijamni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti, u skladu s općim aktom ustanove.

Članak 96.

(1) Strani državljanin i osoba bez državljanstva može se upisati na studijske programe pod istim uvjetima kao i domaći državljanin u skladu s ovim Zakonom i statutom visokoškolske ustanove te u skladu s kvotom za upis studenata stranih državljana koju utvrđuje nadležno ministarstvo na prijedlog visokoškolske ustanove.

(2) Strani državljani, osim državljana država nastalih raspadom SFRJ, plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi po cjeniku predviđenom za strane državljane, osim ukoliko to nije, za određene države, drugačije definirano međudržavnim ugovorima.

(3) Studenti državljani država nastalih raspadom SFRJ, upisuju se i plaćaju troškove studija na visokoškolskoj ustanovi kao javnoj ustanovi pod istim financijskim uvjetima kao državljani Bosne i Hercegovine, i u skladu s kvotom za upis studenata iz ove kategorije koju odobri vlada, na prijedlog visokoškolske ustanove.

Članak 97.

(1) Studenti imaju sljedeća prava:

- a) nazočiti svim predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave organiziranim u okviru njihovih predmeta u skladu s njihovim statusom i ovisno od mogućnosti i drugih oblika organizirane nastave,
- b) na konsultacije i mentorski rad,
- c) završetak studija u kraćem roku,
- d) izjašnjavanje o kvaliteti nastave i nastavnika,

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- e) pritužbe u slučaju povrede studentskih prava utvrđenih zakonom, statutom ili drugim općim aktom visokoškolske ustanove,
  - f) korištenje knjižnice i drugih usluga za studente koje se nalaze u visoko školskoj ustanovi;
  - g) sudjelovanje na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom visokoškolske ustanove,
  - h) na blagovremeno i točno informiranje o svim pitanjima koja se odnose na studije,
  - i) na samoorganiziranje i izražavanje vlastitog mišljenja,
  - j) na ravnopravnost u pogledu uvjeta studija i tretmana u visokoškolskoj ustanovi kao i na povlastice koje nosi status studenta,
  - k) na različitost i zaštitu od diskriminacije,
  - l) pravo na priznavanje i prijenos bodova između visokoškolskih ustanova u BiH,
  - m) druga prava utvrđena statutom i drugim općim aktom visokoškolske ustanove.
- (2) Način ostvarivanja prava studenata bliže se uređuje statutom.

Članak 98.

Studenti imaju sljedeće obveze:

- a) pridržavati se pravila koje je propisala visokoškolska ustanova;
- b) ispunjavati nastavne i druge obveze studenta,
- c) iskazivati dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih visoko školskoj ustanovi,
- d) ukazivati dužnu i punu pozornost svom studiju i sudjelovati u akademskim aktivnostima

Članak 99.

Statut visokoškolske ustanove obvezno sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživaju;
- b) osiguravaju, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organiziranja i okupljanja studenata;
- c) štite studente od diskriminacije prema bilo kojoj osnovi kao što je spol, rasa, bračni status, boja kože, izgled, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje; nacionalno, et-

- ničko ili socijalno podrijetlo, povezanost s nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status;
- d) pružaju pravične i nepristrane mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata.

Članak 100.

(1) Studenti imaju pravo iznijeti svoja viđenja u pogledu kvalitete nastave ili drugih usluga visokoškolske ustanove, a statut mora sadržavati odredbe za pravično rješavanje takvih pritužbi.

(2) Okolnosti pod kojima studenti mogu biti ispisani iz akademskih ili disciplinskih razloga, kao i žalbene procedure razrađuju su u statutu visokoškolske ustanove.

Članak 101.

(1) Student odgovara za povredu obveze koja je u vrijeme izvršenja bila utvrđena općim aktom visokoškolske ustanove.

(2) za težu povredu obveze studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest mjeseci od dana saznanja za povredu obveze i studenta, a najkasnije dvanaest mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

(4) Općim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se teže i lakše povrede obveza, disciplinska tijela i postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Članak 102.

Studenti imaju pravo pred nadležnim sudom osporiti sve konačne odluke visokoškolske ustanove iz članka 101. stavka (2) ovog Zakona, koje se na njih odnose.

Članak 103.

Visokoškolska ustanova će osigurati adekvatne preduvjete za pristup studiju, studiranje i rad osoba s posebnim potrebama.

Članak 104.

(1) Status studenta prestaje završetkom studijskog programa i dobivanjem stupnja za koji se školuje, ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija, odnosno kada student ne upiše narednu godinu studija, ne obnovi upis u istu godinu u propisanom roku, ane miruju mu prava i obveze studenta.

(2) Status redovitog studenta prestaje:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- a) ako visokoškolska ustanova redovitom studentu izrekne disciplinsku mjeru prestanka statusa redovitog studenta u postupku utvrđenim općim aktom visokoškolske ustanove,
- b) kada redoviti student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uvjete za upis u višu godinu studija.

Članak 105.

Visokoškolska ustanova postupa po Zakonu o upravnom postupku kada rješava o pojedinačnim pravima i obvezama studenata o:

- a) upisu kandidata u prvu godinu studija;
- b) upisu studenata u narednu godinu studija;
- c) pravu studenata na izdavanje diplome;
- d) mjeri isključenja;
- e) obvezi plaćanja troškova studija i
- f) drugim slučajevima utvrđenih zakonom.

Članak 106.

(1) Studenti imaju pravo na predstavljanje u tijelima visokoškolske ustanove, pravo na udruživanje i djelovanje studentskih organizacija u visokoškolskim ustanovama, studentski izbori, izbor i djelovanje studentskog pravobranitelja te druga pitanja vezana uz djelovanje studentskih organizacija.

(2) U smislu ovoga Zakona pojmovi imaju sljedeća značenja:

- a) Studentsko predstavničko tijelo - izborno predstavničko tijelo, koje štiti interese studenata, sudjeluje u odlučivanju u tijelima visokog učilišta i predstavlja studente u sustavu visokog obrazovanja.
- b) Studentska organizacija - studentsko predstavničko tijelo i druga organizacija studenata, neovisno o obliku organiziranja, koja djeluje na visokom učilištu.

Članak 107.

(1) Članstvo u studentskim organizacijama je dobrovoljno.

(2) Studenti sudjeluju u upravljanju visokoškolskom ustanovom kroz studentsko predstavničko tijelo kao izborno predstavničko tijelo studenata visokoškolske ustanove.

(3) Na visokoškolskim ustanovama slobodno djeluju i druge studentske organizacije kojima je djelatnost unaprjeđenje studija i zadovoljavanje studentskih potreba (stručna i znanstvena aktivnost, kultura, šport, standard i drugo).

(4) Zabranjena je svaka diskriminacija studenata po bilo kojoj osnovi u odnosu na pravo na članstvo i rad u studentskim organizacijama, zaštiti koju uživaju pred studentskim pravobraniteljem, u pravu na sudjelovanje u izborima, kao i u odnosu na druga prava predviđena ovim Zakonom.

Članak 108.

(1) Visokoškolske ustanove dužne su studentskom predstavničkom tijelu i studentskom pravobranitelju osigurati prostor za rad, sufinancirati njihovu djelatnost te im pružati administrativno-tehničku pomoć. Visokoškolske ustanove su dužne, sukladno svojim mogućnostima, podupirati rad drugih studentskih organizacija.

(2) Visokoškolske ustanove dužne su osigurati zakonitost rada studentskog predstavničkog tijela i drugih studentskih organizacija koje djeluju na visokom učilištu, osigurati zakonito i pravodobno provođenje studentskih izbora i omogućiti svim studentima ravnopravno sudjelovanje u izborima.

(3) Visokoškolske ustanove dužne su omogućiti studentskim organizacijama mtonomno raspolaganje sredstvima za njihov rad koja se vode na računima visokog učilišta u skladu sa zakonom i općim aktom visokog učilišta.

(4) Obveze visokoškolskih ustanova iz prethodnih stavaka ovoga članka uređuju se općim aktom visokoškolske ustanove.

(5) Visokoškolska ustanova dužna je voditi evidenciju studentskih organizacija koje djeluju na toj visokoškolskoj ustanovi.

(6) Način vođenja evidencije iz stavka 5. ovoga članka propisuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 109.

(1) Studentsko predstavničko tijelo se ustrojava i djeluje na način predviđen ovim Zakonom i općim aktima visokoškolske ustanove i studentskog predstavničkog tijela.

(2) Studentsko predstavničko tijelo se ustrojava na visokoškolskoj ustanovi, ukoliko visoko učilište ima sastavnice, na njima djeluje studentsko predstavničko tijelo sastavnice.

(3) Studentsko predstavničko tijelo može pristupiti odgovarajućim udrugama studentskih predstavničkih tijela na razini BiH, radi ostvarivanja članstva u međunarodnim studentskim udrugama.

Članak 110.

Studentsko predstavničko tijelo:

HERCEGBOSANSKE ŽUPANIJE

- a) bira studentske predstavnike u senat i druga tijela sveučilišta, te u vijeće i druga tijela c;lrugih visokih učilišta,
- b) bira studentske predstavnike u odgovarajuće organizacije, ustanove i trgovačka društva kojima je osnivač visokoškolska ustanova,
- c) donosi plan i program rada studentskog predstavničkog tijela
- d) imenuje studentskog pravobranitelja,
- e) brine o kvaliteti života studenata, a posebice o kvaliteti studijskog procesa, studentskom standardu, ostvarivanju studentskih prava i drugim pitanjima važnim za studente,
- f) predlaže nadležnim tijelima visokoškolske ustanove plan financiranja studentskih aktivnosti,
- g) potiče izvannastavne aktivnosti studenata,
- h) donosi opće akte studentskog predstavničkog tijela, ako ovim Zakonom ili statutom studentskog predstavničkog tijela nije drugačije određeno,
- i) određuje ime studentskog predstavničkog tijela
- j) obavlja druge poslove od interesa za studente visokoškolske ustanove.

Članak 111.

(1) Studentsko predstavničko tijelo ima predsjednika koji predstavlja i zastupa studentsko predstavničko tijelo, koordinira njegov rad i obavlja druge poslove predviđene općim aktima visokoškolske ustanove i studentskog predstavničkog tijela. Predsjednika studentskog predstavničkog tijela zamjenjuje njegov zamjenik. Mandat predsjednika i zamjenika traje akademsku godinu i može se jednom ponoviti.

(2) Studentsko predstavničko tijelo može imati predsjedništvo i druga tijela predviđena statutom studentskog predstavničkog tijela.

(3) Mandat članova studentskog predstavničkog tijela traje dvije godine i može se jednom ponoviti. Mandat člana prestaje prestankom statusa studenta, danom podnošenja ostavke, ako u posljednje dvije godine studija nije sakupio minimalno 60 ECTS bodova ili ako drugi put ponavlja godinu tijekom studija u slučaju izvođenja studija koji se izvodi prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu ovog Zakona, ako član zbog objektivnih okolnosti nije u stanju obavljati dužnost te u ostalim slučajevima predviđenim statutom studentskog predstavničkog tijela. U slučaju prestanka mandata člana studentskog predstavničkog

kog tijela prije isteka vremena na koje je izabran, provest će se izbori za novog člana studentskog predstavničkog tijela. Tako izabrani član ima mandat koji odgovara mandatu člana umjesto kojega je izabran.

Članak 112.

(1) Studentsko predstavničko tijelo ima statut. Statut donosi visokoškolska ustanova, na prijedlog studentskog predstavničkog tijela i na način predviđen njegovim općim aktom, pri čemu za njega treba glasovati većina ukupnog broja studentskih predstavnika u senatu visokoškolske ustanove.

(2) Statutom se propisuje ime studentskog predstavničkog tijela,

- a) način rada studentskog predstavničkog tijela,
- b) tijela studentskog predstavničkog tijela,
- c) sastav, način izbora i nadležnost pojedinog tijela studentskog predstavničkog tijela,
- d) način imenovanja studentskog pravobranitelja,
- e) način izbora predstavnika studenata u tijela visokog učilišta,
- f) odgovornost tijela i članova studentskog predstavničkog tijela za neispunjavanje povjerenih im poslova vezanih uz rad studentskog zbora, ostala pitanja važna za rad studentskog predstavničkog tijela.

Članak 113.

(1) Studentsko predstavničko tijelo visokoškolske ustanove čine studenti visokoškolske ustanove koje studenti izabiru na izborima između kandidata navedenih na izbornoj listi.

(2) Na izborima za studentsko predstavničko tijelo bira se najmanje onoliko članova studentskog predstavničkog tijela koliko u senatu visokoškolske ustanove ima studentskih predstavnika.

(3) U slučaju kada visokoškolska ustanova ima sastavnice, članovi studentskog predstavničkog tijela te visokoškolske ustanove obvezno su i predstavnici studentskog predstavničkog tijela svake sastavnica.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, ukupan broj predstavnika studentskih predstavničkih tijela sastavnica visokoškolske ustanove ne može biti veći od dvije trećine ukupnog broja članova studentskog predstavničkog tijela visokoškolske ustanove.

Članak 114.

(1) Studentsko predstavničko tijelo visokoškolske ustanove ima sjedište u mjestu u kojemu je sjedište visokoškolske ustanove.

(2) Studentsko predstavničko tijelo radi na sjednicama koje saziva predsjednik ili drugo statutom ovlašteno. Tijelo najmanje jednom u mjesec dana, osim tijekom mjeseca kolovoza. Predsjednik je dužan sazvati sjednicu studentskog predstavničkog tijela na pisani zahtjev jedne četvrtine članova studentskog predstavničkog tijela. Takav zahtjev sadrži i prijedlog dnevnog reda. Ako predsjednik ne sazove sjednicu u roku od 8 dana od dana podnošenja zahtjeva, predlagatelji mogu sami sazvati sjednicu.

(3) Studentsko predstavničko tijelo može pravovaljano odlučivati ako je na sjednici nazočna natpolovična većina članova. Odluke se donose većinom glasova nazočnih članova, ako statutom nije propisano drugačije. O radu sjednice vodi se zapisnik koji najmanje sadrži: popis nazočnih, dnevni red, zaključke po svakoj točki dnevnog reda te potpis zapisničara predsjedavajućega.

Članak 115.

(1) Na visokoškolskim ustanovama mogu djelovati studentske organizacije nastale udruživanjem studenata u okviru visokoškolske ustanove.

(2) Status studentske organizacije studenata stječe se upisom u evidenciju studentskih organizacija pri visokoškolskoj ustanovi rješenjem čelnika visokoškolske ustanove kojim se potvrđuje da organizacija udovoljava uvjetima ovog Zakona. Visokoškolska ustanova će jednom godišnje provjeravati status studentske organizacije. Ako organizacija prestane udovoljavati uvjetima iz ovoga stavka, visokoškolska ustanova rješenjem će ukinuti status studentske organizacije. Protiv rješenja kojim se status organizacije studenata priznaje, odbija ili ukida dopuštena je žalba senatu visokoškolske ustanove, a nakon toga moguće je pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

(3) Studentske organizacije slobodno djeluju na visokom učilištu. Visoko učilište, sukladno mogućnostima, osigurava prostorne i materijalne uvjete za rad studentskih organizacija.

(4) Djelovanje studentskih organizacija na visokoškolskoj ustanovi može se detaljnije urediti općim aktom visokoškolske ustanove.

Članak 116.

(1) Rad studentskog predstavničkog tijela financira se iz proračuna visokoškolske ustanove na kojem studentsko predstavničko tijelo djeluje.

(2) Rad drugih organizacija studenata može se financirati:

- a) iz proračuna sveučilišta i visoke škole,
- b) od zaklada, fondacija i darovnica,
- c) od udjela u prihodu pravnih osoba koje posreduju pri studentskom zapošljavanju, sukladno općem aktu ili odluci nadležnog tijela te pravne osobe,
- d) iz drugih izvora ako su u skladu sa zadacima studentske organizacije te ako to nije u suprotnosti sa zakonom ili statutom visoke škole.

(3) Studentsko predstavničko tijelo visokoškolske ustanove dužno je raspisati javni natječaj za financiranje studentskih programa koje provode studentske organizacije ili pojedini studenti. Studentsko predstavničko tijelo koje je raspisalo javni natječaj ne može na natječaj prijaviti svoj studentski program.

(4) Studentsko predstavničko tijelo visokoškolske ustanove dužno je osnovati povjerenstvo za provedbu natječaja. Većinu članova povjerenstva čine studenti imenovani od strane studentskog predstavničkog tijela, a ostatak članova nastavno osoblje imenovano od strane visokoškolske ustanove. Član povjerenstva ne može biti student pojedinac ili osoba koja je član studentske organizacije koja je prijavila program na natječaj. Broj članova povjerenstva i način njihova odabira određuje se općim aktom visokoškolske ustanove.

(5) Povjerenstvo iz stavka 4. ovoga članka podnosi prijedloge raspodjele financijskih sredstava. Odluku o raspodjeli financijskih sredstava donosi visokoškolska ustanova na prijedlog studentskog predstavničkog tijela.

(6) Proračunski fondovi, kriteriji za natječaje te način vlijeđivanja studentskih programa koje provode studentske organizacije ili pojedini studenti, osim studentskog predstavničkog tijela, propisuju se općim aktom, kojeg predlaže studentsko predstavničko tijelo, natpolovičnom većinom svih članova, a donosi senat visokoškolske ustanove.

(7) Studentsko predstavničko tijelo i druge studentske organizacije bez pravne osobnosti autonomno raspolazu sredstvima za svoj rad u okviru računa visokog učilišta, sukladno zakonu i općem aktu visokog učilišta.

(8) Studentske organizacije koje imaju status udruge sukladno Zakonu o udrugama i fondacijama raspolazu svojim sredstvima sukladno svom statutu.